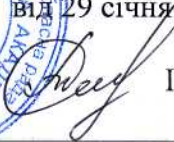

«Затверджено» Вченою радою Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії Протокол № 1 від 29 січня 2020 р. Голова вченої ради І.М.Шоробура	Введено в дію наказом ректора від 31 січня 2020 р., № 13

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОСВІТНІ ПРОГРАМИ
У ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ АКАДЕМІЇ**

Хмельницький
2020

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Мета і цілі

1.1.1. Це Положення є нормативним документом Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (далі – Академія) і визначає систему розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду освітніх програм незалежно від форми навчання (очна, заочна) в Академії. Положення розроблено на підставі та відповідно до Законів України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (стаття 44. Акредитація освітньої програми), «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII в редакції від 16.01.2020 №463-IX (стаття 10. Стандарти вищої освіти, стаття 25. Акредитація освітньої програми), «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» від 18.12.2019 № 2299. Положення ґрунтується на засадах Постанови Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 347 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187», Постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Постанови Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2001 року № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя (2008 р.), Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, «Національного освітнього глосарію: вища освіта»; Наказу Міністерства освіти і науки України від 13.06.2012 № 689 «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу», Наказу міністерства освіти і науки України «Про унесення змін до методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 30.04.2020 № 584, Наказу Міністерства освіти і науки України від 06 листопада 2015 року № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266», Наказу Міністерства освіти і науки України зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 листопада 2015 року за № 1460/27905, від 19 грудня 2016 року № 1565 «Про узагальнення переліків спеціальностей, ліцензованих обсягів вищих навчальних закладів та переоформлення сертифікатів про акредитацію напрямів та спеціальностей», Наказу Міністерства освіти і науки України зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 січня 2017 року за № 20/29888.

1.1.2. Освітня програма використовується під час:

- акредитації освітньої програми, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- формування програм навчальних дисциплін, практик, змісту індивідуальних завдань;
- атестації майбутніх фахівців.

1.2. Основні терміни та їх визначення

Акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет:

- відповідності стандартам вищої освіти;
- спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у освітній програмі результатів навчання;
- досягнення заявлених у освітній програмі результатів навчання.

Атестація – це встановлення відповідності результатів навчання (наукової або творчої роботи) здобувачів вищої освіти вимогам освітньої (наукової, освітньо-творчої) програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

Галузь знань – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти широка предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей.

Дескриптори Національної рамки кваліфікацій

- **відповідальність і автономія** - здатність особи застосовувати знання та навички самостійно та відповідально;

- **знання** – осмислена та засвоєна суб'єктом інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (знання фактів та уявлення) і теоретичні (концептуальні, методологічні);

- **комунікація** – взаємодія осіб з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;

- **уміння / навички** – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання проблем. Уміння / навички поділяються на когнітивні (що включають логічне, інтуїтивне та творче мислення) і практичні (що включають ручну вправність, застосування практичних способів (методів), матеріалів, знарядь та інструментів).

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Кваліфікація – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання).

Кваліфікації за обсягом класифікуються на повні та часткові, за змістом - на освітні та професійні.

Кваліфікація вважається повною в разі здобуття особою повного переліку компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом.

Кваліфікація вважається частковою в разі здобуття особою частини компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом.

Кваліфікація вищої освіти – це офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

Кваліфікація професійна – це визнана кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності (зокрема, закладом вищої освіти), іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), що дозволяють виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність.

Кваліфікаційна робота — це форма атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам освітньої програми, стандартів вищої освіти та Національної рамки кваліфікацій. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію, сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо.

Кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей (результатів навчання), які є характерними для кваліфікацій відповідного рівня.

Компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

- **Інтегральна компетентність** – узагальнений опис кваліфікації, що виражає її основні компетентнісні характеристики щодо професійної діяльності та/або навчання.

- **Загальні компетентності** – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача вищої освіти в різних галузях та для його особистісного розвитку.

- **Спеціальні (фахові, предметні) компетентності** – компетентності, актуальні для конкретної предметної області, які є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю на певному рівні НРК.

ЄДЕБО – Єдина державна електронна база з питань освіти.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються в Академії на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації.

Професія, для якої запроваджене додаткове регулювання – вид професійної діяльності, доступ до якої, крім наявності освіти відповідного рівня та спеціальності, визначається законом або міжнародним договором.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти, та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів.

Програмні результати навчання за освітньою програмою відображаються у профілі освітньої програми; результати навчання за освітніми компонентами професійної програми відображаються в навчальних програмах дисциплін, практик та інших компонентів освітньої програми.

Силабус – навчально-методичний документ, що готується викладачем для студента, складниками якого є опис навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни, теми семінарських (практичних, лабораторних) занять, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання, методи контролю, схема нарахування балів, політика курсу, рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається закладом вищої освіти та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм вищої або післядипломної освіти.

Спеціальність – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників.

Якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

II. СТРУКТУРА ТА ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

2.1. Реалізація освітніх програм

2.1.1. У рамках однієї спеціальності Академія може реалізовувати декілька освітніх програм за різними спеціалізаціями.

2.1.2. Профільна спрямованість, обумовлена суттєвими особливостями предметної сфери програми, переліком програмних компетентностей, програмними результатами чи переліком освітніх компонентів, є підставою для розроблення окремої освітньої програми.

2.1.3. Окрему освітню програму можуть спільно реалізовувати декілька факультетів Академії та/або освітніх організацій, включаючи міжнародні.

2.1.4. До складу освітньої програми входить навчальний план та графік навчального процесу з урахуванням особливостей форм навчання.

2.1.5. Навчання за освітньою програмою проводиться за денною та/або заочною формами. У разі організації різних форм навчання структура, обсяг, зміст і результати освітньої програми за певним рівнем вищої освіти не мають різнитися.

2.1.6. Прийняття або зміна стандарту освітньої діяльності є підставою для перегляду існуючої чи розроблення нової освітньої програми.

2.1.7. Кожна освітня програма має гаранта, який відповідає за якість підготовки фахівців за заявленою спеціальністю.

2.2. Види освітніх програм

2.2.1. За видом освітньої діяльності освітні програми поділяють на:

- програми фахової передвищої освіти;
- програми вищої освіти;
- програми післядипломної освіти.

2.2.2. За рівнем вищої освіти освітні програми поділяються на:

- програми фахового молодшого бакалавра;
- програми бакалавра;
- програми магістра;
- програми доктора філософії.

2.2.3. За предметом освітні програми можуть:

- відповідати одній спеціальності;
- бути міждисциплінарними.

2.2.4. За місцем реалізації освітні програми можуть розділятися на:

- факультетські, які реалізуються в одному підрозділі Академії;
- академічні, що реалізуються паралельно в двох і більше підрозділах Академії;
- спільні, що реалізуються Академією разом з іншими організаціями, у т.ч.

зарубіжними.

2.2.5. Особливим видом спільних програм є програми подвійних дипломів, що передбачають видачу здобувачам вищої освіти, які успішно пройшли атестацію, дипломів двох партнерів-учасників реалізації спільної освітньої програми.

2.3. Відповідність освітньої програми стандарту вищої освіти

2.3.1. Освітня програма повинна відповідати таким вимогам стандарту вищої освіти:

- обсягу кредитів ЄКТС, які необхідні для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- переліку компетентностей, отриманих здобувачем;

- нормативному змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованих у результатах навчання;
- формам атестації здобувачів вищої освіти;
- вимогам до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- вимогам професійних стандартів (у разі їх наявності).

2.4. Кейс і структура освітньої програми

2.4.1. Всі компоненти освітньої програми укладаються у кейс освітньої програми. Кейс освітньої програми – усі матеріали, напрацьовані робочою групою з підготовки освітньої програми. Перелік змісту кейсу освітньої програми визначає гарант освітньої програми. Обов'язковими складовими кейсу є:

- освітня програма та додатки до неї;
- відомості, передбачені відповідними додатками до Ліцензійних умов;
- рецензії стейкхолдерів (за наявності);
- інші документи, напрацьовані робочою групою (довідки, аналітичні звіти, таблиці, опитувальні листи та ін.).

2.4.2. Процес розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду освітньої програми документується в історію освітньої програми.

2.4.3. Структура освітньої програми:

- профіль освітньої програми;
- перелік освітніх компонентів освітньої програми;
- матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми;
- матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми;
- навчальний план;
- робочі програми навчальних дисциплін;
- силабуси навчальних дисциплін;
- програми практик (наскрізна та робочі);
- документи і матеріали, що регулюють зміст і реалізацію освітнього процесу.

2.5. Характеристика компонентів освітньої програми

2.5.1. Профіль освітньої програми визначає характерні риси освітньої програми, місце освітньої програми в освітньому просторі, співвідношення її з тематикою наукових досліджень з метою полегшення її розуміння зацікавленими сторонами: вступниками, здобувачами вищої освіти, роботодавцями, дослідниками, викладачами, випускниками, професіоналами, керівниками закладів вищої освіти (наукових установ), агенціями забезпечення якості, органами ліцензування та акредитації тощо.

2.5.2. Профіль програми включає такі елементи (Додаток 1):

- титульний аркуш;
- передмова: розробники програми; затвердження програми Вченою радою академії; інформація про врахування пропозицій зацікавлених сторін;
- загальна характеристика: повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу; рівень вищої освіти; ступінь, що присвоюється; назва галузі знань; назва спеціальності; офіційна назва програми; орієнтація програми; тип диплома та обсяг програми; опис предметної сфери; основний фокус програми та спеціалізації; форми навчання; кваліфікація освітня, що присвоюється; кваліфікація в дипломі; особливості та відмінності; акредитація; цикл/рівень; передумови; мова(и) викладання;
- мета освітньої програми;
- працевлаштування та академічні права: придатність до працевлаштування; подальше навчання;
- навчальне середовище: викладання та навчання; оцінювання;

- атестація здобувачів вищої освіти: форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності);
- програмні компетентності: інтегральна, загальні, спеціальні (фахові);
- програмні результати навчання: когнітивна сфера; афективна сфера; психомоторна сфера;
- ресурсне забезпечення реалізації програми: характеристика кадрового забезпечення; характеристика матеріально-технічного забезпечення; характеристика навчально-методичного забезпечення; характеристика інформаційного забезпечення;
- основні компоненти освітньої програми;
- академічна мобільність: національна кредитна мобільність; міжнародна кредитна мобільність; навчання іноземних здобувачів вищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти: принципи та процедури забезпечення якості освіти; моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми; публічність інформації про освітню програму; запобігання та виявлення академічного плагіату;
- вимоги професійних стандартів (у разі їхньої наявності – повна назва професійного стандарту).

2.5.3. Перелік освітніх компонентів освітньої програми відображає розподіл освітньої програми на окремі освітні компоненти та логічну послідовність їх вивчення, які можуть складатися з одного або кількох модулів, інших типів складових навчального курсу, навчальної та виробничої практики, дослідницьких проектів, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів. Перелік включає назви навчальних дисциплін, практик, курсових і кваліфікаційних робіт та їх обсяг у кредитах ЄКТС з розподілом за навчальними семестрами.

2.5.4. Матриці відповідності.

2.5.4.1. Матриця відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання освітньої програми є відображенням структурно-логічних зв'язків між програмними компетентностями і запланованими програмними результатами навчання.

2.5.4.2. Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньої програми є відображенням структурно-логічних зв'язків між змістом освітньої програми (результатами її освітніх компонентів) і запланованими програмними компетентностями.

2.5.5. Навчальний план. Навчальний план є нормативним документом, який визначає зміст навчання та регламентує організацію освітнього процесу за освітньою програмою. Навчальний план визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю здобувачів вищої освіти. У навчальному плані виділяють обсяг роботи здобувачів вищої освіти у взаємодії з викладачем (за видами навчальних занять) та самостійної роботи здобувачів вищої освіти в академічних годинах. Для кожної дисципліни (модуля) і практики вказують форму поточного і підсумкового контролю.

ІІІ. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ЗАПРОВАДЖЕННЯ І ЗАКРИТТЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

3.1. Розроблення освітньої програми

3.1.1. Нову освітню програму розробляють на основі стандартів освітньої діяльності та стандартів вищої освіти з урахуванням вимог професійних стандартів у відповідній професійній галузі.

3.1.2. Розроблення нової освітньої програми включає такі етапи:

- формування робочої групи освітньої програми;

- аналіз актуальності освітньої програми та оцінювання достатності наявних ресурсів;
- визначення профілю освітньої програми;
- визначення освітнього змісту освітньої програми;
- розроблення системи оцінювання якості освітньої програми з метою її удосконалення.

3.2. Затвердження освітньої програми

3.2.1. Всі нові освітні програми мають єдиний порядок затвердження, що включає їх послідовний розгляд:

3.2.1.1. Розпорядженням проректора академії затверджується робоча група з розробки освітньої програми. До складу робочої групи входять: члени проектної групи спеціальності; провідні фахівці галузі; здобувачі вищої освіти.

3.2.1.2. Робоча група на своєму засіданні обирає керівника робочої групи. Доповнює склад робочої групи потенційними роботодавцями.

3.2.1.3. Робоча група розробляє профіль і компоненти освітньої програми, здійснює перевірку збалансованості та реалістичності програми, повноту документального забезпечення та відповідність освітньої програми Ліцензійним умовам. Вивчає ринок праці, отримує рецензії від потенційних роботодавців. За необхідності отримує консультації у навчально-методичному відділі. Після завершення процесу створення освітньої програми робоча група передає проект освітньої програми на розгляд випускової/випускових кафедр.

3.2.1.4. Випускова кафедра оприлюднює на веб-сайті академії проект освітньої програми для громадського обговорення за місяць до розгляду освітньої програми на засіданні випускової кафедри/ випускових кафедр.

3.2.1.5. Протягом місяця робоча група приймає рецензії, відгуки, побажання усіх зацікавлених стейкхолдерів. Систематизує і вносить до проекту освітньої програми у разі їх відповідності цілям і місії освітньої програми.

3.2.1.6. Після процесу громадського обговорення випускова кафедра/випускові кафедри на своєму засіданні затверджує/не затверджує проект освітньої програми. У разі позитивного рішення матеріали передаються на затвердження Вченої ради академії одночасно із пропозицією кандидатури на гаранта освітньої програми зі складу робочої групи. У разі негативного рішення проект повертається на доопрацювання робочій групі.

3.2.1.7. Вчена рада факультету після ознайомлення з матеріалами і рекомендаціями поданими випусковою кафедрою затверджує/не затверджує проект освітньої програми та кандидатуру гаранта освітньої програми. У разі позитивного рішення матеріали передаються на розгляд і рецензію до навчально-методичного відділу. У разі негативної рецензії проект повертається на доопрацювання випусковій кафедрі.

3.2.1.8. У разі розробки робочою групою нової освітньої програми за спеціальністю, де підготовка фахівців здійснюється на іншому структурному підрозділі (факультеті), така освітня програма проходить, перед тим, як буде подана на рецензію науково-методичній раді, попереднє спільне узгодження факультетів, на яких здійснюється провадження освітнього процесу за певною спеціальністю.

3.2.1.9. Навчально-методичний відділ протягом 10 робочих днів вивчає матеріали освітньої програми і перевіряє відповідність їх Ліцензійним вимогам. За результатами перевірки відділ видає висновок. У разі позитивного висновку проект освітньої програми передається на експертизу Науково-методичній раді Академії. У разі негативного рішення проект повертається до факультету.

3.2.1.10. Науково-методична рада Академії оцінює відповідність нової освітньої програми всім вимогам, встановленим до освітніх програм. Висновок науково-методичної ради Академії є рекомендаційним для затвердження освітньої програми Вченою радою Академії.

3.2.1.11. Вчена рада Академії затверджує/не затверджує освітню програму.

3.2.1.12. Ректор Академії наказом призначає гаранта освітньої програми та впроваджує освітню програму у дію.

3.3. Порядок запровадження освітньої програми

3.3.1. Після затвердження освітньої програми, ректор, своїм наказом запроваджує освітню програму в Академії. Після наказу про запровадження освітньої програми Академія оголошує набір здобувачів вищої освіти на навчання за освітньою програмою.

3.3.2. Освітня програма може бути включена до Правил прийому і на неї може бути оголошений набір тільки за умови її затвердження, наявності спеціальності, в рамках якої відкривається освітня програма, наявності ліцензійних місць у межах спеціальності. Після затвердження Правил прийому оголошення прийому на нові освітні програми у відповідному році вступу не допускаються.

3.3.3. Набір вступників на освітні програми здійснює приймальна комісія Академії централізовано відповідно до Правил прийому до Академії.

3.3.4. Якщо на освітню програму не здійснено набір вступників у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, робоча група може:

- відмовитися від реалізації освітньої програми;
- провести перегляд освітньої програми з метою підвищення її конкурентоспроможності та привабливості на ринку освітніх послуг;
- подати план і матеріали перегляду освітньої програми за визначеною процедурою Вченій раді Академії;
- у разі схвалення Вченою радою, провести набір на освітню програму через приймальну комісію Академії.

3.4. Порядок закриття освітньої програми

3.4.1. Освітня програма може бути виключена з переліку освітніх програм, що реалізуються Академією з ініціативи:

- факультету у разі його відмови від її реалізації;
- Академією (приймальної комісії) в разі відсутності набору вступників на освітню програму упродовж двох років;
- Академією (навчально-методичного відділу), якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішнього або внутрішнього оцінювання якості освітньої програми отримано висновки про низьку якість реалізованої освітньої програми.

3.4.2. Рішення про виключення освітньої програми з числа ОП, що реалізуються Академією, приймає Вчена рада Академії.

4. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ (УДОСКОНАЛЕННЯ) ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Порядок реалізації освітньої програми

4.1.1. Порядок реалізації освітньої програми визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Академії.

4.1.2. Для планування навчального процесу на кожний навчальний рік навчальною частиною складається робочий навчальний план за кожною освітньою програмою. У робочому навчальному плані обумовлюються щорічні особливості організації освітнього процесу для кожної освітньої програми та зміст варіативної частини. Проекти робочих навчальних планів погоджуються з деканом факультету, проректором з навчальної роботи та затверджуються ректором не пізніше ніж за три місяці до початку навчального року.

4.2. Управління освітньою програмою

4.2.1. Адміністративне управління освітньою програмою здійснює факультет Академії. У разі, якщо освітня програма реалізується більш ніж одним факультетом, адміністративне управління закріплюється за одним з них.

- 4.2.2. До функцій адміністративного управління освітньою програмою належать:
- організація та управління матеріально-технічним та інфраструктурним забезпеченням освітньої програми;
  - інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої програми в частині надання доступу до інформаційних, бібліотечних та інших загальних ресурсів академії;
  - профорієнтаційна діяльність з потенційними вступниками освітньої програми;
  - взаємодія з випускниками, роботодавцями, професіоналами тощо;
  - рекомендації щодо складу Екзаменаційних комісій;
  - координація забезпечення якості освітньої програми, що реалізується на факультеті;
  - організація проведення самооцінки освітньої програми;
  - надання адміністративної допомоги в адмініструванні програми.
- 4.2.3. Академічне управління освітньою програмою на рівні окремої освітньої програми здійснює гарант освітньої програми.
- 4.2.4. Завданнями академічного управління освітньої програми є:
- організація колегіального розроблення освітньої програми;
  - контроль якості роботи групи забезпечення і викладачів програми;
  - аналіз і впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти в зміст і технологію реалізації освітньої програми;
  - взаємодія з науково-дослідними підрозділами Академії з питань проектної, дослідницької роботи, практики здобувачів вищої освіти;
  - виявлення здобувачів вищої освіти, схильних до академічної кар'єри, і організація роботи з ними;
  - взаємодія з роботодавцями та випускниками освітньої програми для уточнення вимог до компетентностей випускника, оцінювання обраних технологій реалізації освітньої програми і якості підготовки випускників;
  - підготовка освітньої програми до процедур оцінювання якості (включаючи акредитацію, сертифікацію, експертизу).

4.3. Моніторинг освітньої програми

4.3.1. Моніторинг освітньої програми здійснюють для встановлення досяжності, реалістичності та адекватності призначених кредитів, визначених результатів навчання та розрахованого навчального навантаження.

4.3.2. Моніторинг здійснює робоча група із залученням експертів: викладачів, професіоналів-практиків, представників навчально-методичного відділу, здобувачів вищої освіти.

4.3.3. За результатами моніторингу складають аналітичний звіт. Про результати моніторингу повідомляється Вчена рада Академії.

4.3.4. Для формулювання висновку за результатами моніторингу освітньої програми використовують дворівневу шкалу:

- висока якість – освітня програма має високий рівень досягнення результатів;
- низька якість – освітня програма має серйозні недоліки.

4.4. Основні критерії забезпечення якості освітніх програм

4.4.1. Вимоги до освітньої програми та навчальних результатів:

- відповідність до плану розвитку або Статуту Академії;
- сприяє виконанню місії та досягнення цілей Академії;
- враховує потреби ринку праці та цільової групи;
- пов'язана з конкретною професією;
- назва узгоджується зі змістом;
- використовувані методи і форма навчання, у тому числі обсяг самостійної роботи та виробничої практики, сприяють досягненню цілей освітньої програми;

- цілі і результати навчання сформульовано у такий спосіб, щоб слугувати основою для оцінювання знань і навичок випускників цієї освітньої програми;
  - цілі і результати навчання є адекватними і порівнюваними з результатами навчання даного рівня вищої освіти;
  - цілі і результати відповідають вимогам і тенденціям законодавства, що регулює відповідну професійну сферу;
  - практична робота (практика), що необхідна для досягнення результатів навчання, забезпечує набуття і застосування здобувачами вищої освіти ефективних методів роботи;
  - організацію практики чітко регламентовано, вимоги для її успішного завершення визначено;
  - здобувачам вищої освіти надається інструкція щодо практики та відповідне керівництво у робочому середовищі.
- 4.4.2. Розвиток освітньої програми та вимоги до викладачів які її реалізують:
- до розвитку освітньої програми залучено здобувачів вищої освіти і роботодавців;
  - викладачі ознайомлені з цілями освітньої програми та їхньою роллю в досягненні цих цілей;
  - для усунення недоліків освітньої програми складено та реалізується відповідний план дій;
  - система зворотного зв'язку (за участю здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців, викладачів) є ефективною, а її результати прикладними;
  - кваліфікація викладачів програми відповідає вимогам, встановленим законодавством;
  - викладачі програми мають відповідний рівень викладацької компетентності;
  - викладачі програми беруть участь у дослідженнях і розробках;
  - викладачі програми співпрацюють із зацікавленими особами поза межами Академії;
  - система розвитку персоналу є ефективною: викладачі програми мають можливості для самовдосконалення та саморозвитку;
  - запрошені викладачі (у тому числі із закордонних закладів вищої освіти) залучені до викладання у межах освітніх програм;
  - викладачі програм регулярно використовують у подальшому свої знання та навички поза Академією і беруть участь у конференціях;
  - кількість постійних викладачів визначається на основі їх обов'язків, обсягів викладання і кількості здобувачів вищої освіти та є цілком достатньою для досягнення цілей і результатів навчання за освітньою програмою;
  - склад викладачів програми за віком і відсоток молодих викладачів забезпечує сталість викладання в Академії;
  - вимоги для вступу базуються на якостях, необхідних для досягнення результатів навчання даної освітньої програми;
  - система консультування здобувачів вищої освіти (щодо навчання, кар'єри тощо) є ефективною;
  - оцінювання результатів навчання включає в себе зворотний зв'язок здобувачів вищої освіти, який підтримує їх розвиток;
- 4.4.3. Фінансові ресурси Академії щодо реалізації освітньої програми:
- є достатніми для забезпечення освітньої програми;
  - є достатніми для діяльності з розвитку освітньої програми;
  - є достатніми для підтримання розвитку викладачів програми;
  - фінансові дані, що характеризують економічну сталість, є доступними для громадськості.
- 4.4.4. Навчальне середовище Академії:
- включає всі приміщення, що необхідні для організації навчального процесу за освітньою програмою;

- має достатній потенціал, враховуючи кількісний склад здобувачів вищої освіти;
- обладнане відповідно до сучасних вимог (комп'ютери з терміном експлуатації не більше 8 років, не менше 30 відсотків мультимедійного обладнання, Інтернет тощо).

4.4.5. Критерії сталості щодо якості і ресурсів:

- Академія регулярно планує свій розвиток;
- Академія має план розвитку, супроводжуваний планом дій для забезпечення сталості;
- Академія підготувала фінансові прогнози для досягнення цілей, викладених у плані розвитку і мінімізації можливих ризиків (включаючи ризики, викликані демографічними тенденціями);
- реалізація плану дій аналізується і результати аналізу формують основу для планування наступного періоду розвитку.

4.5. Перегляд (удосконалення) освітніх програм

4.5.1. Освітню програму щорічно оновлюють у частині всіх компонентів, крім цілей і програмних навчальних результатів. Діючи, затверджену, освітню програму переглядають щонайменше один раз на рік.

4.5.2. Підстави для перегляду освітньої програми:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми;
- ініціатива і пропозиція стейхолдерів (роботодавців, здобувачів вищої освіти, групи забезпечення освітньої програми);
- у разі прийняття стандарту вищої освіти;
- за результатами оцінювання якості освітньої програми;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми.

4.5.3. Перегляд освітньої програми відображаються у відповідних структурних елементах освітньої програми (навчальному плані, матрицях, силабусах, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик та ін.).

4.5.4. Модернізація освітньої програми має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж у разі планового перегляду.

4.5.5. Зміна виду освітньої програми також є модернізацією. Особливим випадком модернізації освітньої програми є включення в неї нових неформальних спеціалізацій.

4.5.6. Модернізацію освітньої програми можна проводити:

- з ініціативи керівництва Академії, факультету в разі незадовільних висновків про її якість в результаті самооцінки або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти;
- з ініціативи гаранта освітньої програми за відсутності набору вступників на освітню програму;
- за наявності висновків про недостатньо високу якість освітньої програми за результатами різних процедур оцінювання якості освітньої програми;
- з ініціативи робочої групи з метою врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, в яких реалізується освітня програма, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці.

4.5.7. До модернізації освітніх програм залучаються представники ключових роботодавців, зовнішніх експертів (як з професійної спільноти Академії, так і незалежних).

4.5.8. Модернізована освітня програма разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в порядку, визначеному цим Положенням.

4.5.9. Повторне затвердження освітніх програм відбувається з ініціативи робочої групи, яка реалізує освітню програму.

4.5.10. Значним оновлення освітньої програми вважається міна складу дисциплін, практик і їх обсягу в кредитах ЄКТС більш ніж на 50 %.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Відомості про освітні програми розміщуються на сайті Академії та на сторінці відповідної кафедри.

5.2. Відповідальними за формування і зберігання паперових версій кейсів освітніх програм є випускова кафедра.

5.3. Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення інформації про освітню програму на сайті Академії є співробітники Академії, які призначені ректором.

5.4. Відповідальними за своєчасність реалізації процедури акредитації освітньої програми є ректор, проректор, гарант освітньої програми та завідувач випускової кафедри.

5.5. Інформація про освітню програму вноситься робочою групою до ЄДЕБО в електронному вигляді.

**Міністерство освіти і науки України
Хмельницька обласна рада
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Хмельницької гуманітарно-педагогічної
академії

Голова вченої ради _____ І. М. Шоробура

(протокол № _____ від « _____ » _____ 2019 р.)

Освітня програма вводиться в дію з _____ р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Назва освітньо-професійної програми»

Першого/Другого рівня вищої освіти
за спеціальністю (шифр, назва)
предметна спеціалізація (шифр, назва)
галузі знань (шифр, назва)

Хмельницький 2020

ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

Вченою радою Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (протокол № 1 від 31 січня 2020 р.)

ПЕРЕДМОВА

Історія освітньої програми

Розроблена робочою групою (науково-методичною комісією спеціальності № «Назва»

Прізвище, ім'я, по батькові членів проектної групи	Науковий ступінь та/або вчене звання	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, найменування посади)
Керівник проектної групи:		
Члени проектної групи:		

Рецензія-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності)

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності

(шифр і назва)

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Вказується ступінь вищої освіти та повна назва кваліфікації мовою оригіналу, які присуджуються на основі успішного завершення даної освітньої програми. Якщо результатами успішного виконання ОП заклад вищої освіти має право присвоювати професійну(і) кваліфікацію(ї), то подається її назва (перелік назв) та вказується процедура їх присвоєння.
Офіційна назва освітньо-професійної програми	
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Тип диплому – одиничний, подвійний, спільний обсяг вказується в кредитах ЄКТС та роках. Приклад: диплом магістра, одиничний 90 кредитів ЄКТС, термін навчання – 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Подається інформація про акредитацію ОП, у т.ч. іноземну чи міжнародну. Вказується: - назва організації, яка надала акредитацію даній програмі; - країна, де ця організація розташована; - період акредитації
Цикл/рівень	- Приклад: НРК України - 7 рівень, FQ-EHEA - другий цикл, EQF-LLL - 7 рівень
Передумови	Вимоги щодо попередньої освіти. За необхідності вказується, що обмежує перехід на дану ОП. Приклад: Наявність ступеня бакалавра
Мова(и) викладання	
Термін дії освітньо-професійної програми	Вказується термін дії освітньої програми до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації.
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	Вказується адреса сторінки даної освітньої програми в Інформаційному пакеті/Каталозі курсів закладу вищої освіти.
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Чітке та коротке формулювання (в одному - двох реченнях)	

3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Зауваження: Якщо ОП є мульти- чи міждисциплінарною, то вказується – перелік її основних компонент, а також орієнтовний обсяг кожної компоненти у % від загального обсягу ОП. Якщо ОП є спеціалізованою (формальна спеціалізація в рамках спеціальності із відображенням цього в документі про вищу освіту), то вона повинна бути зареєстрована в НАЗЯВО.
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	Загальна/спеціальна освіта в галузі/предметній області/спеціальності. Ключові слова.
Орієнтація освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна (для молодшого бакалавра, бакалавра, магістра); Освітньо-наукова (магістра, доктора філософії) Відповідно до МСКО освітньо-професійна та освітньо-наукова програма може мати академічну або прикладну орієнтацію. Доцільно коротко охарактеризувати наукову орієнтацію та професійні (спеціалізаційні) акценти.
Особливості програми	Наприклад: обов'язковий семестр міжнародної мобільності; реалізується англійською мовою; вимагає спеціальної практики тощо. Також можуть вказуватися узгодженість даної ОП із програмами інших країн, експериментальний характер ОП та інші особливості, які надає Закон України «Про вищу освіту» в контексті академічної автономії
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Коротко вказуються види економічної діяльності, професійні назви робіт (за ДКП). Можливості професійної сертифікації.
Подальше навчання	Вказуються можливості для продовження навчання на вищому рівні.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Коротко (до 3-х рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в даній програмі. Наприклад: студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через лабораторну практику тощо.
Оцінювання	Наприклад: усні та письмові екзамени, практика, есе, презентації, проектна робота тощо.
6 – Програмні компетентності	

Інтегральна компетентність (ІК)	За основу, відповідно до Закону України «Про вищу освіту», беруться такі формулювання інтегральної компетентності: Молодший бакалавр: Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі в певній галузі професійної діяльності. Бакалавр: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у певній галузі професійної діяльності. Магістр: Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі професійної діяльності. Доктор філософії: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у певній галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Доктор мистецтв: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в певній галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію мистецької та мистецько-педагогічної діяльності, здійснювати самостійний творчий мистецький проект, продукувати нові ідеї і розв'язувати теоретичні та практичні проблеми у творчій мистецькій сфері. При формулюванні інтегральної компетентності в Стандарті вищої освіти треба конкретизувати, про яку саме галузь діяльності йдеться.
Загальні компетентності (ЗК)	Перелік загальних компетентностей корелюється з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК. Перелік загальних компетентностей має містити 3-10 компетентностей з врахуванням рівня освіти. Стандарти вищої освіти спеціальностей, необхідних для доступу до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання, можуть містити додаткові вимоги до відповідних освітніх програм. Стандарт має передбачати встановлення додаткових обов'язкових компетентностей відповідно до вимог професійних стандартів для освітніх програм, що передбачають надання відповідної професійної кваліфікації та/або спрямовані на підготовку фахівців для професій, для яких запроваджене додаткове регулювання. Найбільш актуальні для спеціальності загальні компетентності для кожного рівня вищої освіти обираються з переліку Проекту ЄС TUNING: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися іноземною мовою. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Здатність до міжособистісної взаємодії. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Здатність працювати в міжнародному контексті. Здатність працювати автономно. Здатність розробляти проекти та управляти ними. Здатність здійснювати безпечну діяльність. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. Прагнення до збереження навколишнього середовища. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. Названий перелік є відкритим. Сектор вищої освіти НМР може його доповнювати іншими компетентностями, що узгоджуються з НРК, за пропозиціями НМК. Для освітнього рівня бакалавра перелік загальних компетентностей обов'язково включає: - здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; - здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Для освітнього рівня доктора філософії/доктора мистецтв перелік загальних компетентностей повинен передбачати: - формування системного наукового/мистецького світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)	Перелік рекомендованих спеціальних (фахових, предметних) компетентностей корелює з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК. Орієнтовна кількість спеціальних компетентностей, як правило, не перевищує 5-20 компетентностей з урахуванням рівня вищої освіти. Стандарти вищої освіти спеціальностей, необхідних для доступу до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання, можуть містити додаткові вимоги до відповідних освітніх програм. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності варто формулювати як здатності випускника розв'язувати певні проблеми та задачі, отримувати певні результати, застосовувати у професійній діяльності певні теорії, інструменти та методи тощо. Рекомендованим є вибір спеціальних (фахових, предметних) компетентностей з переліків Проекту ЄС TUNING (які, проте, не є вичерпними). Стандарт визначає вимоги лише до спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, які є спільними для всіх можливих освітніх програм в межах спеціальності. Заклад вищої освіти у своїй освітній програмі має право: - формулювати описи додаткових до Стандарту спеціальних (фахових, предметних) компетентностей; - формулювати узагальнені описи спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, що охоплюють відповідний перелік компетентностей Стандарту; - формулювати інший перелік спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, описи яких у сукупності охоплюють всі вимоги Стандарту. деталізувати описи спеціальних (фахових, предметних) компетентностей Стандарту відповідно до спеціалізації. Стандарт має передбачати встановлення додаткових обов'язкових компетентностей відповідно до вимог професійних стандартів для освітніх програм, що передбачають надання відповідної професійної кваліфікації та/або спрямовані на підготовку фахівців для професій, для яких запроваджене додаткове регулювання. Для освітнього рівня магістра слід відобразити відмінність вимог до компетентностей для освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, зокрема надати відповідні додаткові переліки для освітньо-наукових програм. Для освітнього рівня доктора філософії/доктора мистецтв заплановані стандартом спеціальні (фахові, предметні) компетентності мають забезпечувати здатність до продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, а також до застосування сучасних методологій, методів та інструментів педагогічної та наукової (творчої) діяльності за фахом.

7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	Виділяються: - програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності (стандарт визначає нормативний зміст підготовки – 15-20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними компетентностями) та, за наявності, професійним стандартом. - програмні результати навчання, визначені вищим навчальним закладом (як правило, не більше 5). Програмні результати навчання формулюються в активній формі із урахуванням різних рівнів складності у когнітивній сфері (таксономія Блума), а також у афективній та психомоторній сферах. Якщо вищий навчальний заклад вважає за доцільне класифікувати програмні результати навчання, то рекомендується це робити за наступною схемою (як в Додатку до диплому): Знання та розуміння, Застосування знань та розуміння. Формування суджень.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців.
Матеріально-технічне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення

9. Перелік та обсяги дисциплін у кредитах ЄКТС

- 1 кредит = 30 годин
- Профілююча кафедра (випускова).

9.1. Структура освітньо-професійної програми

Обов'язкові навчальні дисципліни

1. Дисципліни загальної підготовки (ОНДЗП)
2. Дисципліни професійної підготовки (ОНДПП)

Вибіркові навчальні дисципліни

1. Дисципліни самостійного вибору навчального закладу (ВНДНДзВНЗО)
2. Практика (П)
3. Дисципліни вільного вибору студента (ВНДНДзВС)

9.1.1. Розподіл змісту освітньо-професійної програми та максимальний час за циклами підготовки

№ п/п	Цикл підготовки	Години	Кредити
Обов'язкові навчальні дисципліни			
1	Дисципліни загальної підготовки		
2.	Дисципліни професійної підготовки		
Вибіркові навчальні дисципліни			
1	Дисципліни за вибором навчального закладу освіти		
2	Види практик		
3	Дисципліни вільного вибору студента		
Державна атестація			
Всього			

9.1.2. Розподіл змісту обов'язкової (нормативної) та варіативної частини за циклами і видів практик й навчальних дисциплін з формами контролю

№ п/п	Шифр	Компоненти освітньо-професійної програми	Загальна кількість години / кредити ECTS	Форма семестрового контролю
ОБОВ'ЯЗКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ				
Дисципліни загальної підготовки				
Дисципліни професійної підготовки				
ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ				
Навчальні дисципліни самостійного вибору навчальним закладом				
ПРАКТИКА				
Навчальні дисципліни за вибором студента (слухача)				

9.1.3. Структура освітньо-професійної програми по семестрах

I семестр						
Шифр за ОПП	Навчальна дисципліна	Кількість кредитів на семестр	Всього годин на семестр	Тижневе навантаження аудиторних годин на студента протягом семестру	Кількість аудиторних годин протягом семестру	СРС
1. ОБОВ'ЯЗКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ						
1.1. Загальна підготовка						
1.2. Професійна підготовка						
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ						
2.1 Навчальні дисципліни за вибором навчального закладу освіти						
2.2. Навчальні дисципліни за вибором слухача (студента)						

10. Форма атестації здобувачів вищої освіти другого освітнього рівня (Магістр)

Подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження.

Приклад:

Атестація випускників освітньої програми спеціальності № ____ «Назва» проводиться у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр з _____ за спеціалізацією _____.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	Зазначається документ, що регулює принципи та процедури забезпечення якості освіти
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	Зазначається документ про моніторинг та перегляд освітніх програм
Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти	Зазначається документ про щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	
Наявність необхідних ресурсів для	

організації освітнього процесу	
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	
Запобігання та виявлення академічного плагіату	

Вимоги до дипломної роботи.

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	OK1	OK2	OK3	OK4
ЗК1	*			*
ФК1		*	*	

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	OK1	OK2	OK3	OK4
ПРН1		*	*	*
ПРН2	*		*	

Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

- TUNING – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>
- Закон України «Про вищу освіту». Документ чинний 1556-VII, чинний, поточна редакція – Редакція від 16.01.2020, підстава 392-IX – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- Класифікатор видів економічної діяльності ДК 009:2010 [Національний класифікатор України. [розроб. : К. Бугакова, А. Варнідіс, В. Гріщина та ін.]. – К. : Держспоживстандарт України, 2010. – 42 с.
- Класифікатор професій [Текст] : ДК 003 : 2010 / [розроб. : М. Гаврицька та ін.]. - К. : Соцінформ : Держспоживстандарт України, 2010. - 746 с. : табл. - (Національний класифікатор України)
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 року за № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/usinovivni/povidomlennya/2016/06/01/metodichni-rekomendacziyi-shhodo-rozroblennystand/>
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 30 квітня 2020 року №584 «Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». – Режим доступу: http://edumns.org.ua/img/news/8982/Metodichni_rekomendaciji_2020_z_Nakazom.pdf

- Наказ Міністерство освіти і науки України 12.05.2016 року №506 зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 31.05.2016 року № 798/28928 «Про затвердження Переліку предметних спеціалізацій 014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціалізацій) в системі підготовки педагогічних кадрів – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0798-16>
- Наказ Міністерство освіти і науки України 17.04.2019 року №506 зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06.05.2010 року № 464/33435 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.05.2016 року № 506 – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0464-19>
- Національна рамка кваліфікацій – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
- Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. Укладачі: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К. : ТОВ «Видавничийдім «Плеяди», 2014. – 100 с.
- Перелік галузей знань і спеціальностей – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
- Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29.04.2015.
- Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>
- Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд – <http://erasmusplus.org.ua/korysnainformatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandyekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80> 5.
- Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandyekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentivbolonskohoprotsesu.html?start=80>